

Kto utworzy rząd w Niemczech?

Autor tekstu: **Paweł Leszowski**

Koalicja chadecko — liberalna szansą na poprawę sytuacji gospodarczej Niemiec?

27 września odbędą się wybory do parlamentu Niemiec-Bundestagu. Styczeniowe wybory do parlamentu krajowego w Hesji, wygrana Horsta Köhlera w wyborach prezydenckich oraz wyraźny sukces chadecji w wyborach do Parlamentu Europejskiego (37,9%) pokazują, że to siostrzane partie chrześcijańskiej demokracji (CDU/CSU) oraz liberałowie z FDP mają największe szanse na utworzenie koalicji. Globalny kryzys i związana z nim gospodarcza zapaść Niemiec będzie najważniejszym i najtrudniejszym zadaniem przyszłego rządu. Chadecy adresują swój program wyborczy do wszystkich grup społeczeństwa próbując przekonać wyborców obietnicą obniżki podatków i doprowadzenia RFN do wzrostu gospodarczego. Liberałowie, zaś chcą daleko idących uproszczeń systemu podatkowego oraz radykalnej reformy rynku pracy. Czy „tradycyjni koalicjanci” będą w stanie sprostać trudnej sytuacji ekonomicznej Niemiec?

Prognozy przedwyborcze

Sondaże oraz wyniki dotychczasowych wyborów skłaniają do rozpatrywania trzech ewentualnych koalicji: chadecko-liberalnej (CDU/CSU/FDP), koalicji SPD/Partia Zielonych/FDP oraz wielkiej koalicji (CDU/CSU/SPD). Znaczący sukces liberałów w czerwcowych wyborach do PE oraz znaczna przewaga sondażowa chadeków nad socjaldemokratami (16 punktów procentowych) sprawiają, że to „tradycyjna koalicja” wydaje się dziś najbardziej prawdopodobna (obie strony deklarują chęć współpracy). Chadecja zdołała skutecznie przejąć socjaldemokratyczne tematy promując jednocześnie, wraz z liberałami obniżenie podatków. Słabnąca pozycja SPD oraz problemy skłóconej lewicy tylko zwiększają prawdopodobieństwo zwycięstwa chadeków i liberałów.

Sytuacja polityczna i ekonomiczna Niemiec

Najsilniejsza gospodarka w UE znajduje się w największym kryzysie od zakończenia II wojny światowej. Prognozuje się, że PKB Niemiec spadnie w roku bieżącym nawet o 6 punktów procentowych. Wszystko za sprawą głębokiego załamania się eksportu, który zmniejszył się o 10,6% (do końca roku może spaść nawet o 18,6%). Jest to największy spadek od czasu ponownego zjednoczenia się Niemiec w 1990 roku. Odbicie i ustabilizowanie się sytuacji w eksporcie powinno przyjść w roku przyszłym. Niemcy są największym eksporterem na świecie zaś przychody z eksportu stanowią prawie połowę produktu krajowego brutto tego kraju, dlatego stabilizacja tej sytuacji ma dla Niemiec znaczenie strategiczne.

Ograniczenie popytu wewnętrznego w Niemczech przyczynia się do większego zaostrzenia kryzysu i wpływa niekorzystnie na rynek pracy. Obecnie liczba bezrobotnych wynosi 3,5 mln w stosunku do 3,46 mln w miesiącu ubiegłym. Prognozy rządowe pokazują jednak, że do końca roku liczba ta wzrośnie do poziomu 3,7 mln, a w 2010 należy spodziewać się nawet 4,6 mln bezrobotnych. Sektor bankowy i finansów również odznacza się niestabilnością i wymaga wyizolowania z bilansów banków toksycznych aktywów (ok. 800 mld euro). W kwietniu br. spadła także produkcja przemysłowa o 21,6% w porównaniu z kwietniem 2008 r. Prognozuje się, że PKB w efekcie skurczy się w 2009 r. o 2,25%. Deficyt finansów publicznych osiągnie natomiast wartość 2,9% produktu krajowego brutto, a w 2010 roku wyniesie 4,2% PKB.

Program koalicji chadecko-liberalnej

Sukces w przedterminowych wyborach do Landtagu Hesji (17%) oraz w wyborach do PE (11%) pokazały, iż liberałowie stanowią poważną siłę polityczną w Niemczech. Partia opowiada się za współpracą z chrześcijańską demokracją. Celem FDP jest tworzenie nowych miejsc pracy, uproszczenie systemu podatkowego, obniżenie wysokości podatków, a także wprowadzenie „pieniądza dla obywatela” (Bürgergeld), stanowiącego zapewnienie każdemu minimum socjalnego.

Liberałowie chcą wzmocnić systemy ubezpieczeń społecznych, zaś w polityce energetycznej opowiadają się za korzystaniem z energii odnawialnej oraz pochodzącej z węgla, ropy i gazu. Wobec

projektów rezygnacji z energii atomowej odnosi się krytycznie. Jest również negatywnie nastawiona do wszelkich przepisów ograniczających konstytucję, a w powszechnej globalizacji światowej gospodarki widzi przede wszystkim szansę.

Chadecy są zdecydowanie bardziej umiarkowanymi entuzjastami, jeśli chodzi o globalną gospodarkę, przekonując, iż konieczne są regulacje dla międzynarodowych rynków finansowych. Ich zdaniem wprowadzenie katalogu zasad funkcjonowania świata finansów i gospodarki mogą przyczynić się do zmniejszenia skutków kryzysu. Podobnie jak liberałowie, CDU/CSU chcą obniżyć podatki (ok. 15 mld euro) m.in. przez likwidację tzw. zimnej progresji. Chadeccja zapowiedziała stopniowe obniżenie najniższej stawki podatkowej z 14% do 12%, a także zwiększenie najwyższego progu podatkowego z 52,552 tys. euro rocznie do 55 tys., a następnie do 60 tys. Deklaruje również przegląd przepisów o podatkach VAT i spadkowym oraz odrzuca wprowadzenie płacy minimalnej (postulaty socjaldemokracji).

Siostrzane partie chrześcijańskiej demokracji obiecują ograniczenie zadłużenia budżetu państwa, a w ramach polityki rodzinnej zwiększenie zasiłków na trzecie dziecko i kolejne, bezpłatne przedszkola, większe ulgi podatkowe dla rodziców oraz wzrost wydatków na oświatę i badania (do 10% PKB rocznie. Opowiadają się także za wydłużeniem okresu funkcjonowania niemieckich elektrowni atomowych poza 2021 r. Wydaje się zatem, iż programy przewidywanych koalicjantów mają wiele wspólnego.

Walka z recesją

Przyszły rząd stanie przed bardzo trudnym zadaniem. Będzie nim walka z kryzysem gospodarczym. Spadek eksportu, wzrost bezrobocia, oraz wzrost deficytu finansów publicznych skłania do rozważenia, na ile konieczne będzie przyjęcie trzeciego pakietu antykryzysowego [1]. Konflikt w zakresie poprzednich dwóch pakietów pokazał wyraźnie, że wolnościowe przekonania i poglądy liberałów nie zawsze pokrywają się z zachowawczą polityką chadecji.

Koalicja CDU/CSU/FDP ma jednak szansę udźwignąć ciężar kryzysu gospodarczego pod warunkiem, że chadecy ograniczą ingerencję państwa w gospodarkę, z większą uwagą potraktują kwestie współpracy międzynarodowej i zminimalizują programową dowolność, a FDP zrezygnuje z nadmiernego akcentowania wolnorynkowych przekonań.

Przypisy:

[1] Pomimo coraz gorszych prognoz, eksperci instytutów ekonomicznych, podobnie jak rząd, są przeciwni przyjęciu trzeciego programu antykryzysowego. Z żądaniem opracowania takiego planu - opiewającego na 100 mld euro - wystąpili związkowcy, ostrzegając nawet przed "społecznymi niepokojami". Do opinii instytutów przychylają się niemieccy politycy. W ocenie rządu trzeba najpierw poczekać na efekty poprzednich planów stymulacyjnych, by zastanawiać się nad kolejnym programem.

Paweł Leszowski

Urodzony w Żyrardowie w 1981 r. Dyplomowany ekonomista (specjalność: współczesne stosunki międzynarodowe). Ukończył również podyplomowe studia z bezpieczeństwa narodowego oraz Akademii Młodych Dyplomatów. Członek korpusu służby cywilnej.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 01-08-2009)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6711) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6711>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl